

Isabel de Villena, en defensa de les dones

València, 1430-1490 // Religiosa i escriptora

VA SER UNA DE LES POQUES PLOMES FEMENINES QUE VAN ESCRIURE EN CATALÀ DURANT EL SEGLE D'OR DE LES LLETRES VALENCIANES. AMB UN ESTIL I CONTINGUTS INNOVADORS, ALS SEUS TEXTOS **LES DONES SÓN LES AUTÈNTIQUES PROTAGONISTES.**

Cal suposar que Jaume Roig i Isabel de Villena devien tenir una relació correcta, com a mínim professionalment. Perquè Villena era abadessa del convent valencià de la Santíssima Trinitat, i ell no solament el pare d'una de les monges clarisses, sinó també el metge i l'administrador de la comunitat. Però les obres que van deixar tots dos no podien ser més oposades. Roig va deixar el famós *Espill*, una obra notòriament misògina, mentre que Villena va escriure un llibre –potser en resposta– de sentit contrari.

SENSIBLE I EDUCADA

Elionor (la futura sor Isabel) va néixer el 1430, filla extramatrimonial del noble Enric de Villena, un escriptor i poeta. Va viure des de petita a la cort de la reina Maria de Castella, la seva cosina, i a quinze anys va professar com a monja. Era una dona molt inquieta, que no es va limitar a millorar les instal·lacions i fer créixer les obres d'art del monestir, sinó que també va atreure al seu voltant els principals artistes, escriptors i intel·lectuals d'aquella València que vivia el seu segle d'or medieval, i va ser una creadora ella mateixa.

Només es conserva un llibre seu, però té un gran valor pel fet

de ser de les poques dones que van escriure en català en aquella època, i també pel seu estil i contingut innovadors. El títol, *Vita Christi*, no era pas original: poc abans s'havien publicat en català almenys dos llibres titulats igual. Però Isabel de Villena no es va cenyir a explicar la vida de Crist de manera ortodoxa. A l'obra les autèntiques protagonistes eren les dones, i molt especialment, la Mare de Déu.

PECADORES SALVADES

Als seus textos, el retrat que fa de totes les dones és sempre positiu, i fins i tot reivindica l'honorabilitat de pecadores oficials com Eva i Magdalena –al llibre, aquesta última es reconcilia amb la Mare de Déu–. A la seva *Vita Christi*, fins i tot Jesús defensa les dones: "[...] E los qui de dones malparlaran cauran en la mia ira, car pensar poden que la mia Mare és dona [...] e-Is és una salvaguarda tan fort, que negú no les pot enutjar que a mi no ofena molt". Tot això va dur la poeta Maria-Mercè Marçal a dir que, anacronisme a banda, *Vita Christi* es pot considerar una obra feminista. Isabel de Villena va morir el 1490 a València, mentre encara era abadessa.

Críticateatre

J.B.

Potent claustrofòbia

El quadern daurat

Directora: Carlota Subirós
Dimecres, 4 de març (fins al 12 d'abril) al Teatre Lliure

Un gran marc daurat empresona l'acció. L'espai, amb una simple i eficaç frontissa do-

na (o treu) aire, llibertat, poder, segons el cas i els protagonistes. Els telèfons ressonen apagats. I la finestra enigmàtica, mai no deixa entreveure res. La llum és tènue, com si les diverses trames de *El quadern daurat* arreplegades

en els quaderns groc, blau, vermell i negre fossin vidres d'un calidoscopi que rodolen entre els miralls en un ambient lúgubre. Carlota Subirós ha fet una valenta adaptació i ha deixat que es filtrin emocions més enllà de l'al·legat femi-

nista. Perquè també parla del colonialisme, de la depressió del fill de la Molly i de l'ambició de Richard.

La claustrofòbia ofega els personatges dels diversos quaderns de Doris Lessing. Amb molta intel·ligència, els personatges d'una

llibreta es transfiguren en altres trames. En el fons, totes les reflexions i la narrativa escrita (en la peça, respira molt el to literari) conflueixen en la vida mateixa. En reexplicar-se la vida d'ella mateixa. I Lessing reivindicava la seva llibertat

de dona, per reflexionar sobre el que li preocupava. Com Subirós, i tot l'equip, va molt més enllà del marc i el traspasa. La claustrofòbia en aquest immens cub canviant aclapara i commou el públic. La llum és interna.

22 de març 2020

XXVII

Fira Tèxtil de Sant Josep

Sant Jaume de Llierca

PUNTAIRES # PATCHWORK # MOSTRA DE JOVES CREADORS # ARTESANIA ALIMENTACIÓ # TALLERS # COTXES ANTICS I MODERNS # EXPOSICIONS TEATRE # ARROSSADA # CASTELLERS # REGGAE PER XICS I BAZAGA'S BALL # SARDANES

Ajuntament de Sant Jaume de Llierca

Sant Gregori

-Diumenge 08 de MARÇ / 2020-

Aplec

10.00h / Trobada de puntaires

10.30h / Ofici solemne acompanyat de la Cobla La Principal de l'Escala

11.00h / Sardanes amb la Cobla la Principal de l'Escala amb un repertori de peces compostes per dones.

11.00h / Tallers infantils i jocs gegants

12.00h / Balls en línia

13.30h / Música en directe amb Groovin' Quartet

16.00h / Animació infantil amb la Xerinola den Rikus

PARADES PRODUCTES ALIMENTACIÓ

FOOD TRUCKS DURANT TOT EL DIA